

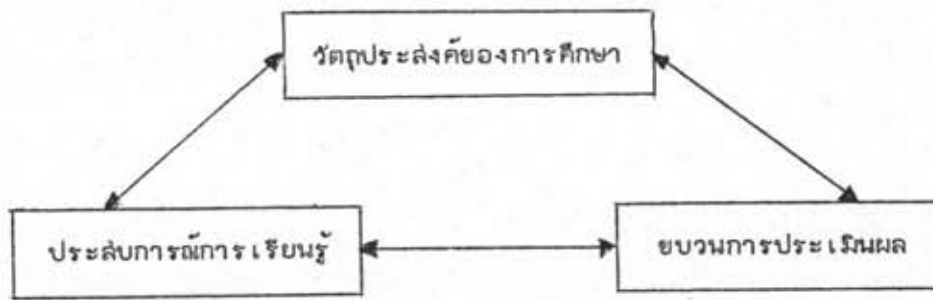
บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศและเป็น การศึกษาระดับที่ต้องมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอยู่ เล่มอ เพราะเป็นการศึกษาระดับที่สร้างกำลังคนระดับกลาง ซึ่งเป็นฐานหลักของการพัฒนา ประเทศ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา 2529: 34) หลักการสำคัญประการหนึ่งของหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนปลายนี้คือ การศึกษาในระดับนี้จะต้องช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาลำบากท่ามาหา เลี้ยงชีพได้ และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้สำเร็จ การศึกษาที่มีคุณลักษณะดังกล่าว ย่อมจะเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของประเทศ การที่ผู้สำเร็จการ ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะมีคุณภาพดังที่ระบุไว้ได้ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องความสมบูรณ์ของหลักสูตร ความพร้อมทางปัจจัยในการจัดการศึกษา และความสำเร็จในการใช้หลักสูตร (กรมวิชาการ 2528: 1) ซึ่งหลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น ต้องอาศัยความเข้าใจของผู้ใช้หลักสูตรเป็นสำคัญ ครั้นในฐานะผู้ใช้หลักสูตรจะต้องเข้าใจอย่างแจ่ม แจ่มว่า รายวิชาที่ตนสอนนั้นมีวัตถุประสงค์ประสงค์อย่างไร คือ เมื่อจบบทเรียนหรือรายวิชานั้น ๆ แล้ว นักเรียนจะสามารถทำอะไรได้บ้าง และเมื่อมีวัตถุประสงค์เช่นนั้นแล้วครูจะจัดการเรียนการสอน อย่างไร จึงจะทำให้ นักเรียนมีความสามารถตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ได้ สิ่งสำคัญที่ตามมา ก็คือ ครูจะประเมินผลการเรียนอย่างไร จึงจะทราบว่านักเรียนมีความสามารถตามวัตถุประสงค์ นั้น (กรมวิชาการ 2518: 10 อ้างถึงใน ศรีสว่าง แก้ววิเชียร 2524: 1)

ถ้าพิจารณากระบวนการเรียนการสอนโดยละเอียดแล้วจะเห็นได้ว่า กระบวนการเรียน การสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ อยู่ 3 ประการ คือ ประการแรกเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ ของการศึกษา ประการที่สองประสบการณ์การเรียนรู้อันได้แก่พฤติกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับการ เรียนรู้โดยอาศัยหลักสูตรและวิธีการสอน ประการที่สามเป็นกระบวนการประเมินผลดังแสดงในภาพ

องค์ประกอบทั้งสามของขอบเขตการเรียนการสอนนี้ มีส่วนสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ถ้าขาดส่วนใดไปเสีย บ่อมทำให้ขอบเขตการเรียนการสอนไม่สมบูรณ์ โดยเฉพาะการประเมินผลนั้นเป็นขอบเขตการที่กระทำเพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการวัดประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่กระทำไปนั้น ประสิทธิภาพสำเร็จตามความมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด และในทำนองกลับกัน ผลที่ได้จากการประเมินย่อมจะเป็นเครื่องช่วยพิจารณาปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และใช้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาปรับปรุงวัตถุประสงค์ให้อยู่ในแนวทางที่พึงปฏิบัติได้สมจริงและเป็นปัจจุบันเสมอ (ลูภาพ วาดเขียน 2524: 1-2)

นอกจากนี้เมเรนส์และเรมันส์ (Mehrens and Lehmann 1984: 8-12) ได้กล่าวประโยชน์ของการประเมินผลการเรียนรู้ว่ามีดังนี้ คือ

1. ช่วยให้ผู้สอนทราบพฤติกรรมของผู้เรียนก่อนเข้า เรียนหรือก่อนรับการสอน
2. ช่วยให้ผู้สอนตั้งจุดมุ่งหมายและปรับปรุงจุดมุ่งหมายของการสอนให้เหมาะสมกับแต่ละคน
3. ช่วยให้ผู้สอนทราบถึงประสิทธิภาพของการสอน กล่าวคือทราบว่ามีผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการสอนเพียงใด
4. ช่วยผู้สอนในการตัดสินใจปรับปรุงเทคนิคในการสอน
5. ช่วยให้ผู้สอนทราบถึงระดับสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนในเรื่องต่าง ๆ ของการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่ง
6. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่า ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถพอเพียงที่จะเลื่อนขั้นสูงขึ้นหรือไม่
7. ช่วยให้ผู้เรียนทราบและมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายการเรียนการสอน

8. ช่วยเพิ่มแรงกระตุ้นและเกื้อกูลให้ผู้เรียนเรียนรู้เพิ่มขึ้น
9. ช่วยเสริมและปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้มีนิสัยในการศึกษาอย่างมีระบบ
10. ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน ซึ่งแสดงถึงจุดเด่นจุดด้อยของแต่ละบุคคลในเรื่อง
เรื่องใดเนื้อเรื่องหนึ่ง
11. ใช้เป็นประโยชน์ในการแนะแนวอาชีพ และแนวทางการศึกษาต่อ ตลอดจนแนะวิธี
แก้ปัญหาส่วนตัวของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม
12. เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหาร เช่น การคัดเลือก
การคัดประเภท เป็นต้น
13. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการประเมินหลักสูตรหรือโปรแกรมการศึกษา เพื่อประโยชน์
ในการปรับปรุงหลักสูตร หรือโปรแกรมการศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่า การประเมินผลการเรียนมีความสำคัญและมี
ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก แต่การประเมินผลนั้นจะต้องอาศัยการวัดผลมาก่อน
การประเมินผลที่ถูกต้องแม่นยำจะต้องมีการวัดผลที่ดีเพื่อเป็นพื้นฐานเสียก่อน การวัดผลหลาย ๆ
อย่าง หลาย ๆ วิธี โดยวัดให้ครอบคลุมและวัดให้ต่อเนื่องกันไป แล้วนำผลจากการวัดมา
รวบรวมสรุปจะทำให้ผลการประเมินใกล้เคียงความจริงมากที่สุด (พิตร ทองขึ้น 2524: 4) การ
วัดผลมีความมุ่งหมายที่จะได้ทราบว่า ผู้เรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลจากการวัดนั้น
ไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ เช่น เพื่อการแนะแนว เพื่อเปรียบเทียบความเจริญของงาน
เพื่อแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน และเพื่อนำผลจากการวัดไปใช้ในการประเมินผล (พิตร
ทองขึ้น 2524: 5-6)

การที่ครูจะทำการวัดและประเมินผลการเรียนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพนั้น
ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างแท้จริง นอก
จากนี้แล้วในการประเมินผลการเรียนนั้น ครูจะต้องมีระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้
การประเมินผลการเรียนเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน แต่ภายหลัง
จากที่มีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลัก
สูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เป็นเวลาหลายปีก็ได้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติขึ้นมาก
มาย (สมศักดิ์ สินธุระเวทย์ 2530: 189) เช่น ปัญหาการลอบแก้ตัว เมื่อนักเรียนลอบตก
ในรายวิชาใดก็ตาม ระเบียบให้โอกาสแก่นักเรียนลอบแก้ตัวได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง ทำให้

นักเรียนขาดความสนใจที่จะสอบแก้ตัว เป็นภาระแก่นายทะเบียน ครูผู้สอนไม่สอนซ่อมเสริม ทำให้เด็กฝึกเรียนผ่านไปโดยไม่มีความรู้เท่าที่ควร (เล่มหวัง พริยานุวัฒน์ 2529: 11-14)

ในเรื่องรูปแบบการประเมินผลนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ การกำหนดให้มีการสอบ อย่างเป็นทางการ 2-3 ครั้ง ในระหว่างภาคเรียน เป็นการกระชั้นชิดเกินไปทำให้เวลาที่ใช่ ในการสอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัวของเด็กไม่เพียงพอ ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณมากเพราะ สอบบ่อยครั้งเกินไป ทำให้เกิดผลเสียต่อการสอนเนื่องจากต้องคัดสอบบ่อย ผลที่ตามมาก็คือทำให้เด็กเกิดความเครียดมากแล้วเบื่อหน่ายต่อการเรียน (เล่มศักดิ์ สันธุระเวชญ์ 2530: 190)

ส่วนในเรื่องเงื่อนไขการประเมินผลนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นเช่น การมีสิทธิสอบ ระเบียบ ประเมินผล พ.ศ. 2524 ได้กำหนดไว้ว่า ถ้าฝึกเรียนมีเวลาเรียนไม่ถึง 80 เปอร์เซ็นต์ของ เวลาเรียนทั้งหมด และโรงเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่สมควรให้เข้ารับการประเมินผลปลาย ภาค ให้ได้ผลการเรียน "มล" (ไม่มีสิทธิเข้ารับการประเมินผลปลายภาคเรียน) การแก้ "มล" ให้เรียนซ้ำเพิ่มเติมจนมีเวลาเรียนครบ 80 เปอร์เซ็นต์ของเวลาเรียนทั้งหมด แล้วจึง สอบแก้ตัวได้ ปรากฏว่านักเรียนที่มีเวลาเรียนน้อยมาก หรือไม่สนใจเรียน ผู้สอนกลับต้องเสีย เวลาสอนเพิ่มเติมให้อีกเมื่อสิ้นภาคเรียน (เล่มศักดิ์ สันธุระเวชญ์ 2530: 192)

จากปัญหาดังกล่าวและปัญหาอื่น ๆ อีกหลายประการที่เกิดขึ้น เนื่องจากการปฏิบัติ ตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2524 จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ซึ่งได้แก้ไข ในสิ่งต่อไปนี้ คือ (เล่มศักดิ์ สันธุระเวชญ์ 2530: 189-192)

1. การแก้ไขรูปแบบการประเมินผล ซึ่งสามารถเปรียบเทียบให้เห็นดังภาพต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบการประเมินผลการเรียนตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2524

การประเมินระหว่างภาคเรียน

การประเมินปลายภาคเรียน

อัตราส่วนคะแนนระหว่างภาค : ปลายภาค

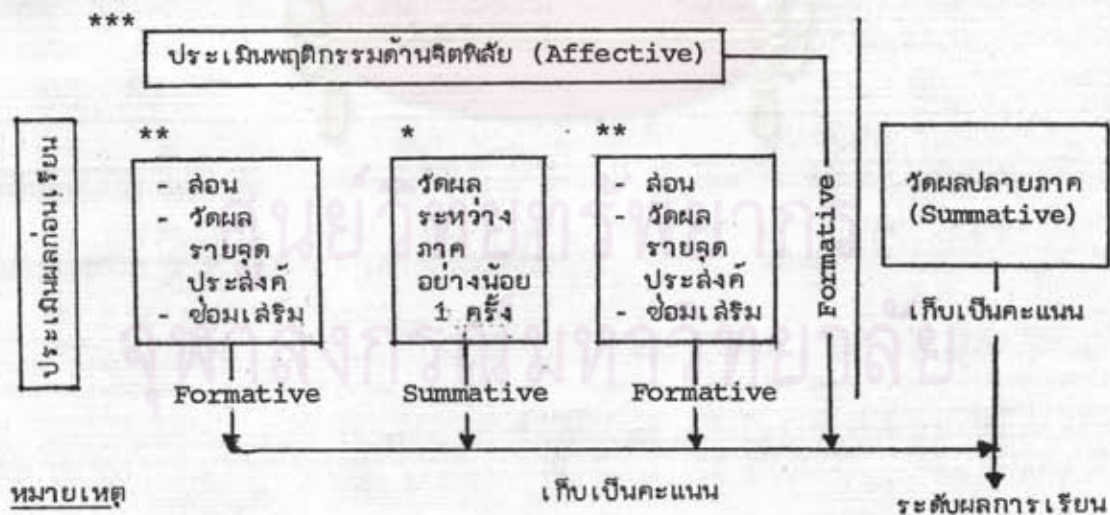

(กรมวิชาการ 2526: 30-33)

รูปแบบการประเมินผลการเรียนตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529

ระหว่างภาคเรียน

ปลายภาคเรียน

(กรมวิชาการ 2529: 4)

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาจากรูปแบบการประเมินผลการเรียนทั้งสองรูปแบบจะเห็นได้ว่ามีส่วนที่แตกต่างกันอยู่หลายประการ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1.1 ระเบียบฉบับใหม่มีการสอบระหว่างภาคเรียน โดยดำเนินการสอบอย่างเป็นทางการอย่างน้อย 1 ครั้ง ถ้านักเรียนได้คะแนนไม่ถึงครึ่งของคะแนนเต็มของการสอบนี้ ให้ครูสอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัวเฉพาะจุดประสงค์ที่ไม่ผ่าน โดยให้สอบแก้ตัวได้ 1 ครั้ง และให้ได้คะแนนไม่เกินครึ่งหนึ่ง ถ้าสอบไม่ผ่านอีกให้ถือคะแนนที่มากกว่าเป็นคะแนนเก็บ นักเรียนที่ได้คะแนนเกินครึ่งหนึ่ง แต่สอบไม่ผ่านจุดประสงค์ที่สำคัญบางจุด ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไป ให้ครูสอนซ่อมเสริมจนนักเรียนมีความสามารถตามจุดประสงค์ แต่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงคะแนนให้

1.2 ระเบียบฉบับใหม่กำหนดให้โรงเรียนให้คะแนนแต่ละจุดประสงค์ตามคะแนนที่ได้จริงไม่ต้องให้แบบ 0 หรือ 1 และได้เปลี่ยนแปลงหลักการให้กลุ่มโรงเรียนเป็นผู้กำหนดจุดประสงค์ที่จะสอบระหว่างภาค ทั้งนี้เพื่อให้โรงเรียนที่อยู่ภายในกลุ่มเดียวกันมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

1.3 ระเบียบฉบับใหม่ได้แก้ไขหลักการให้ผู้สอน สอนและวัดผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้อุ้ทุกจุดประสงค์ แต่ให้โรงเรียนเลือกเก็บคะแนนเฉพาะจุดประสงค์ที่สำคัญ จุดประสงค์ที่ประเมินแล้วไม่ผ่านเกณฑ์ ให้สอนซ่อมเสริมจนนักเรียนมีความรู้ตามจุดประสงค์ แต่ไม่มีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงคะแนน

1.4 กำหนดให้มีการวัดผลและประเมินผลด้านจิตนิสัยให้ชัดเจนขึ้น โดยให้กลุ่มโรงเรียนกำหนดสหฤทธิกรรมไว้กว้าง ๆ แล้วโรงเรียนเลือกวัดผลและประเมินผลตามสภาพหรือสถานการณ์ที่เหมาะสม

1.5 การประเมินผลปลายภาคเรียน ให้กลุ่มโรงเรียนเป็นผู้ที่กำหนดจุดประสงค์ที่จะประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้การวัดผลและประเมินผลภายในกลุ่มเป็นแนวเดียวกัน และมีมาตรฐานใกล้เคียงกันมากขึ้น

2. เจอนโยการประเมินผลการเรียนมีส่วนที่แก้ไขดังนี้ คือ

2.1 การสอบแก้ตัว ระเบียบใหม่เปิดโอกาสให้สอนซ่อมเสริมและสอบแก้ตัวได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ทั้งนี้ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในภาคเรียนถัดไป และให้ได้ระดับผลการ

เรียนไม่เกิน 1 ถ้านักเรียนสอบแก้ตัว 2 ครั้ง แล้วยังไม่ผ่านให้เรียนซ้ำในรายวิชาที่สอบไม่ผ่านนั้น

2.2 การมีสิทธิสอบถ้านักเรียนมีเวลาเรียนไม่ถึง 80 เปอร์เซ็นต์ของเวลาเรียนทั้งหมด ให้เรียนซ้ำในรายวิชานั้น แต่ถ้ามีเวลาเรียนมากกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ แต่ไม่ถึง 80 เปอร์เซ็นต์ ให้เรียนซ้ำเพื่อเติมจนมีเวลาเรียนครบ

2.3 การแก้ ร ผลของการแก้ ร ถ้านักเรียนได้ ร เพราะเหตุผลวิสัย นักเรียนมีสิทธิได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 0 ถึง 4 แต่ถ้านักเรียนได้ ร เพราะไม่ใช่เหตุผลวิสัยจะได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 0 ถึง 1

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น นอกจากจะเข้าไปปฏิบัติในโรงเรียนรัฐบาลแล้ว ในโรงเรียนเอกชนก็ใช้ระเบียบนี้ด้วย สำหรับโรงเรียนเอกชนนั้น รัฐบาลได้มีนโยบายในการที่จะส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียนประเภทนี้ให้ดียิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ซึ่งรัฐได้ส่งเสริมเอกชนให้มีส่วนร่วมรับภาระจัดการศึกษาในขอบเขต และสัดส่วนที่รัฐบาลกำหนดและมุ่งปรับปรุงคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนให้ดียิ่งขึ้น ได้ปรับปรุงระบบและวิธีการ ซึ่งทำให้มีสถานศึกษาเอกชนเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น นอกจากรัฐจะมียุทธศาสตร์กระจายการศึกษาให้มากขึ้นแล้ว ยังเน้นเรื่องการปรับปรุงคุณภาพและส่งเสริมให้เอกชนร่วมรับภาระมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524: 3) แต่ถึงอย่างไรก็ตามคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนในปัจจุบันหลายแห่ง โดยเฉพาะที่มีขนาดเล็ก ยังมีคุณภาพต่ำ เพราะมีอุปสรรคการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ครูมีคุณสมบัติไม่เพียงพอ นอกจากนี้แล้วการส่งเสริมหรือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนจากรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการนิเทศการศึกษา หรือการช่วยเหลือทางวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ แก่สถานศึกษาเอกชนยังดำเนินการได้น้อยและไม่ทั่วถึง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529: 19-20)

จากความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนดังได้กล่าวแล้วข้างต้น ประกอบกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2529 ได้ใช้ปฏิบัติมาเป็นเวลา 2 ปีการศึกษาแล้ว จึงสมควรที่จะได้มีการประเมินความรู้อของครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน และศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผล

ฉบับนี้เพื่อที่จะได้ทราบว่า การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระเบียบนั้น สามารถแก้ไขปัญหาที่เคยเกิดขึ้นได้หรือไม่ มีการปฏิบัติตามระเบียบถูกต้องเพียงใด และมีอุปสรรคปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบอย่างไร ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในอันที่จะใช้ตัดสินใจ หาหนทางส่งเสริมปรับปรุงพัฒนาแก้ไขต่อไป เพื่อที่จะทำให้การศึกษาศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีประสิทธิภาพสูงที่สุดตามที่หลักสูตรต้องการ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการวิจัยในโรงเรียนเอกชนด้วย เนื่องจากรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับโรงเรียนเอกชนดังกล่าวแล้วข้างต้น และเท่าที่ผ่านมาโรงเรียนเอกชนยังขาดการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพทางด้านการศึกษา รวมทั้งยังขาดการนิเทศการศึกษาจากรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529: 19-20)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อศึกษาเชิงประเมิณการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมิณผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2529 ของครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ คือ

1. ศึกษาเปรียบเทียบระดับความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมิณผลการเรียน ระหว่างครูในโรงเรียนแต่ละประเภท และระหว่างครูในโรงเรียนประเภทเดียวกัน
2. ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการปฏิบัติตามระเบียบประเมิณผลการเรียน พ.ศ. 2529 ระหว่างครูในโรงเรียนแต่ละประเภท และระหว่างครูในโรงเรียนประเภทเดียวกัน
3. ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบประเมิณผลการเรียน พ.ศ. 2529 ระหว่างครูในโรงเรียนแต่ละประเภท และระหว่างครูในโรงเรียนประเภทเดียวกัน
4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ การปฏิบัติ และปัญหา ทั้งในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนเอกชน
5. ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูโรงเรียนรัฐบาลกับครูโรงเรียนเอกชน ที่มีต่อระเบียบประเมิณผลการเรียน พ.ศ. 2529
6. ศึกษาวิธีการบริหารระเบียบประเมิณผลการเรียน พ.ศ. 2529 ของผู้บริหารทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชน

ลุ่มมติฐานการวิจัย

จากรายงานสถิติการศึกษาเอกชนปีการศึกษา 2528 (คณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2529 : 8) พบว่าครูที่สอนโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีร้อยละ 51.49 ระดับปริญญาตรีร้อยละ 20.70 และสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 0.47 ในขณะที่ครูโรงเรียนรัฐบาลในสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีร้อยละ 21.34 ระดับปริญญาตรีร้อยละ 75.30 และสูงกว่าระดับปริญญาตรีร้อยละ 2.66 (กระทรวงศึกษาธิการ, กองแผนงาน 2528 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ซึ่งจะเห็นได้ว่าครูโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าครูโรงเรียนเอกชน ความแตกต่างของวุฒิการศึกษาดังกล่าว น่าจะส่งผลถึงระดับความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งลุ่มมติฐานการวิจัยข้อ 1 ดังนี้ คือ

1. ครูโรงเรียนรัฐบาลมีระดับความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนสูงกว่าครูโรงเรียนเอกชน

จากรายงานในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529 : 19-20) ได้รายงานไว้ว่า ในปัจจุบันสถานศึกษาเอกชนหลายแห่ง โดยเฉพาะที่มีขนาดเล็กยังมีคุณภาพต่ำ เพราะมีอุปกรณ์การเรียนการสอนไม่เพียงพอ ครูมีคุณสมบัติไม่เพียงพอ นอกจากนี้การส่งเสริมหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเอกชนจากรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการนิเทศการศึกษาหรือการช่วยเหลือทางวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ แก่สถานศึกษาเอกชนยังดำเนินการได้น้อยและไม่ทั่วถึง ซึ่งอาจจะส่งผลไปถึงการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ.2529 ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งลุ่มมติฐานการวิจัยข้อ 2 ดังนี้ คือ

2. ครูโรงเรียนรัฐบาลปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ.2529 ได้ถูกต้องมากกว่าครูโรงเรียนเอกชน

โดยส่วนใหญ่ วุฒิการศึกษาของครูโรงเรียนรัฐบาลสูงกว่าวุฒิการศึกษาของครูโรงเรียนเอกชน และโรงเรียนเอกชนยังขาดการนิเทศการศึกษาหรือการช่วยเหลือทางวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ จากรัฐ นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ ลุ่มมาลี สันทรย์ล่อ (2522 : 60) เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 ระหว่างครูโรงเรียนรัฐบาลกับครูโรงเรียนเอกชน พบว่าครูใน

โรงเรียนทั้งสองประเภทมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหาเรื่องการคัดเกรดขาดความรู้เรื่องระเบียบประเมินผลตามที่กระทรวงกำหนด ขาดบุคคลที่จะให้คำปรึกษาแนะนำและขาดความรู้เรื่องการประเมินผลแบบอิงกลุ่มอิงเกณฑ์สูงกว่าครูโรงเรียนรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัญหาอื่น ๆ ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จากรายงานและผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยข้อ 3 ดังนี้ คือ

3. ครูโรงเรียนเอกชนมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 มากกว่าครูโรงเรียนรัฐบาล

การที่ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนดี ก็น่าจะปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 ได้ถูกต้องมากกว่าและมีปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบน้อยกว่าครูที่มีความรู้ไม่ดี นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ ลุ่มาณี สันทรย์ลล (2522 : 63) พบว่าความรู้ในหลักการวัดและประเมินผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 การปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน และปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานการวิจัย ข้อ 4 ดังนี้ คือ

4. ความรู้กับวิธีการปฏิบัติ และความรู้กับปัญหาในการปฏิบัติของครูในโรงเรียนทั้งสองประเภทมีความสัมพันธ์ โดยที่ความรู้กับวิธีการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันทางบวก ส่วนความรู้กับปัญหาในการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันในทางลบ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 เฉพาะในหมวด 1 ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน หมวด 2 วิธีการประเมินผล และหมวด 3 การตัดสินผลการเรียน
2. ศึกษาเฉพาะผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2530 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษา 11 เท่านั้น
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ คือ หมวดวิชาและประเภทของโรงเรียน

3.2 ตัวแปรตาม คือ ระดับความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน
 วิธีการปฏิบัติตามระเบียบ ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการ
 ปฏิบัติ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับปัญหา ความคิดเห็นที่มีต่อระเบียบประเมินผลการเรียน
 พ.ศ. 2529 และวิธีบริหารระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนอย่าง
 เต็มความสามารถ
2. กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการบริหารระเบียบ และการปฏิบัติตาม
 ระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 ตามสภาพความเป็นจริง

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

1. เนื่องจากผู้วิจัยต้องเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลยังโรงเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง
 จึงมีเวลาอยู่ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยเวลาอันจำกัด โดยเฉพาะในโรงเรียนรัฐบาล
 ซึ่งต้องใช้กลุ่มตัวอย่างครูเป็นจำนวนมากกว่าในโรงเรียนเอกชน ประกอบกับเครื่องมือที่ใช้ในการ
 วิจัยครั้งนี้มี 2 ชุด คือ แบบสอบถามและแบบสอบถาม ซึ่งครูบางคนใช้เวลาตอบคำถามนานจนผู้-
 วิจัยไม่สามารถที่จะรอได้ เนื่องจากจะต้องเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลยังโรงเรียนอื่นต่อไป
 จึงทำให้เก็บข้อมูลได้ไม่ครบ ทุกคนตามจำนวนที่กำหนดไว้ในกลุ่มโรงเรียนรัฐบาล
2. การควบคุมเวลาและพฤติกรรมในการทำแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดและ
 ประเมินผลการเรียนของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไม่สามารถกระทำได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากครูมี
 ชั่วโมงว่างไม่ตรงกัน และครูส่วนใหญ่จะนั่งตามห้องหมวดวิชาต่าง ๆ ซึ่งอยู่ห่างกัน ดังนั้น
 คะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน จึงอาจจะคลาดเคลื่อน
 ไปบ้าง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 หรือระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2529 หมายถึง ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 พ.ศ. 2529

โรงเรียนรัฐบาล หมายถึง โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 11 ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 11 ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนเอกชน

ครูโรงเรียนรัฐบาล หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติการสอนและประเมินผลการเรียนในหมวดวิชาต่าง ๆ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนรัฐบาล

ครูโรงเรียนเอกชน หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติการสอนและประเมินผลการเรียนในหมวดวิชาต่าง ๆ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2530 ของโรงเรียนเอกชน

เขตการศึกษา 11 หมายถึง อาณาเขตที่รวมหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการจัดการศึกษา มีทั้งสิ้น 5 จังหวัด คือ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดศรีสะเกษ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงระดับความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน ระหว่างครูในโรงเรียนแต่ละประเภท และระหว่างครูในโรงเรียนประเภทเดียวกัน ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน ให้แก่ครูโรงเรียนรัฐบาลและครูโรงเรียนเอกชน
2. ทราบถึงระดับความถูกต้องในการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผล ระหว่างครูในโรงเรียนแต่ละประเภท และระหว่างครูในโรงเรียนประเภทเดียวกัน ข้อมูลดังกล่าวมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อฝ่ายบริหาร ในอันที่จะใช้เป็นแนวทางปรับปรุงส่งเสริมให้ครูได้ปฏิบัติตามระเบียบอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ทราบถึงความแตกต่างและความหนักเบาของปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบประเมินผลระหว่างครูในโรงเรียนแต่ละประเภท และระหว่างครูในโรงเรียนประเภทเดียวกัน ทำให้ฝ่ายบริหารสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ตรงประเด็น
4. ทำให้ทราบว่าความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนนั้น มีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติตามระเบียบและปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบหรือไม่ อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริมความรู้ของครูเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับวิธีการปฏิบัติและปัญหามากยิ่งขึ้น
5. ทราบถึงวิธีการบริหารระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529 ที่ผู้บริหารในโรงเรียนแต่ละประเภทใช้ปฏิบัติ และทราบว่าผลจากการปรับปรุงระเบียบสามารถแก้ไขปัญหาค่าที่เคยเกิดขึ้นได้หรือไม่ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของครูโรงเรียนรัฐบาล และครูโรงเรียนเอกชนที่มีต่อระเบียบประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2529